

Voorwoord

Beste mensen,

Ik zit al een tijdje gebogen over mijn computerschermje. Wat moet ik nu weer eens schrijven als voorwoord? Vroeger ... ja vroeger, voor mijn gevoel was het toen veel makkelijker. Zelfs zo'n voorwoord schrijven en zo'n jaarverslag. Je pakte het verslag van het vorige jaar, wijzigde wat getallen, wat andere bewoordingen en meestal hadden we her en der wat groei: meer excursies, meer kinderen bij activiteiten en meer leden en klaar was het. En niet te vergeten, we hadden de Nooterhof als basis.

Momentje ..... sorry, even de TV uitgezet, zag net een klein meisje in haar eentje de grens over komen tussen Oekraïne en Polen. Waarschijnlijk weggestuurd naar veiliger oorden door wanhopige ouders...

"Schreef ik vorig jaar nog: '2019 zal waarschijnlijk niet de geschiedenis in gaan als een gemiddeld jaar wanneer we het ruimer bekijken dan alleen vanuit IVN perspectief' dan zou ik dat nu van 2020 weer kunnen zeggen. Op veel fronten zijn we verplicht stil gezet of zo je wilt thuis 'opgehokt'." Voor de helderheid: ik schrijf nu op 9 maart 2022 voor het verslag van 2021. Het fenomeen gemiddeld jaar lijkt afgeschaft. Wanneer ik naar het weerbericht kijk op TV, van bijvoorbeeld Peter Kuipers Munneke, dan hoor ik veel vaker 'extreem' dan 'normaal voor de tijd van het jaar'. En Peter kan het weten want hij heeft een prijs gekregen voor het zo helder communiceren over klimaatverandering.

Hoe lang is het al geleden dat iets normaal was? Terugdenkend aan 2021 zal mij lang blijven de discussie over Corona maatregelen. Wat een energie is daarbij vrijgekomen! Als we dat allemaal hadden kunnen inzetten in natuurwerkdagen en gezamenlijk tegels wippen dan waren we in ieder geval nader tot elkaar gekomen. Dan hoeven we niet meer tegen elkaar te schreeuwen: "Doe eens normaal man...!"

Normaal doen is tegenwoordig niet meer voldoende omdat de wereld om ons heen, het klimaat waarin we leven letterlijk en figuurlijk te snel verandert. Gelukkig deden velen van ons (van nature?) al niet meer normaal: niet kijken naar de natuur als gebruiksgoed, wel investeren in energiebesparing ook als je dat niet snel terugverdient (nu wel trouwens), minder vlees u weet wel waarom, een boom planten in sombere tijden enz.

Voor ons als IVN Zwolle betekent gelukkig dat 'normaal doen' is: mensen blijven stimuleren om te zien naar de natuur in ruime zin. Dat hebben velen van jullie in 2021 gedaan, ook met de ernstige beperkingen die we in 2021 weer hadden. Daarvoor heel veel dank!
Een neerslag (extreem of niet) van al die activiteiten is terug te lezen in dit jaarverslag.

Hans de Jong, voorzitter

Inhoud

Voorwoord	1
Inhoud	2
Bestuur - Hans de Jong	3
Ledenadministratie - Henriëtte van der Velde.....	4
Verbinding - Inge de Groot	5
Bereikmeting 2021.....	5
PR activiteiten.....	6
IVNKNNV nieuwsbrief - Hettie ten Klooster	6
Sociale Media - Roel Suidgeest	6
Stands en verkoop - Fenna Westers	6
Zwolsch Natuur Tijdschrift - vacature	6
Website - Wim Knol	7
Nationale Buitenlesdag 2021: Botanisch Stoepkrijten	8
Natuurgidsenopleiding (NGO) - Alfred van der Burgh.....	9
Scharrelkidscurcus - Henriette Maan.....	9
Excursies - Ine Reinders	11
Excursies Leemkule - Henriette Maan	11
Fotogroep - Hettie ten Klooster	12
Groen voor ouderen - Uka Dijkstra	12
Insecten en Vlinders - Martin Wolters.....	13
Klimaat: Steenbreek - Harry Wendt.....	15
Klimaatcursus De Groene Verandering - Inge de Groot.....	15
“Natuur = ‘n feestje” Kindergroep Meppel - Marlène Vaessen	16
Oerschool - Gerda Revenberg.....	17
Route-app - Renée Cornelis.....	18
Scharrelkids Gezinsexcursies - Annet van der Wal	19
Scharrelkids Groendoeners - vacature	19
Veldlessen Vechterweerd - Ankie van Leeuwen	20
Vogelzangcursus - Ine Reinders	23
Wilde Plantencursus - Marlène Vaessen	23

Bestuur - Hans de Jong

In januari 2021 hebben we door Corona onze inmiddels bijna traditionele bijeenkomst in de natuur met een groot aantal actieve leden moeten missen. Daarom hebben we besloten tot een andere fysieke vorm van waardering voor het vele werk.

Het bestuur werd in 2021 gevormd door Hans de Jong, voorzitter, Henriëtte van der Velde, secretaris, Gerard Derkman, penningmeester en Roel Suidgeest, PR en communicatie.

Als bestuur zijn we overgegaan naar een vergaderfrequentie van eens in de maand. Concreet leverde dat 10 vergaderingen op. Een klein deel kon fysiek volgens de Coronaregels, die we nauwgezet hebben gevolgd, en het grootste deel was via Jitsi (digitaal). Daarnaast was er bij tijd en wijle veelvuldig mail- en app-verkeer tussen de bestuursleden.

Ook de Algemene Ledenvergadering in 2021 is weer digitaal gegaan, maar dan via e-mail: uitgebreide informatie van het bestuur naar leden en donateurs en de reacties daarop dan weer verspreid. Uiteindelijk een stemformulier dat door 58 leden is ingevuld en teruggestuurd, Een respons van 14% - niet eerder deden zoveel leden mee aan de besluitvorming!

Op het stemformulier stond ook een enquête over het Zwols Natuur Tijdschrift (ZNT, het gezamenlijke ledenblad van KNNV Zwolle en IVN Zwolle) – hebben de leden voorkeur voor een digitaal tijdschrift, een papieren versie of een combinatie van beide? De meerderheid gaf de voorkeur aan digitaal, meestal uit milieuoverwegingen. Velen gaven daarbij aan dat een papieren tijdschrift prettiger leest. De redactie van ZNT heeft besloten dat het blad vanaf 2022 alleen digitaal zal verschijnen. IVN Zwolle heeft een voorstel gedaan ZNT te gaan uitgeven in samenwerking met meerdere Zwolse natuurorganisaties, dit is door de partners van het Natuur Platform Zwolle welwillend ontvangen.

In de Districtsledenvergaderingen (DLV) van de IVN-afdelingen in Overijssel worden vier keer per jaar de vergaderingen van de landelijke IVN-ledenraad voorbesproken. Overijssel wordt in de landelijke raad vertegenwoordigd door Jaap Gerkes van afdeling Olst-Wijhe. Het was jammer dat de DLV's dit jaar ook weer via Zoom gehouden moesten worden. Nadeel hiervan is toch wel het gebrek aan persoonlijke gesprekken en informatie uitwisseling. In de politiek spreken we daar vaak wat schamper over, maar een wandelgang of achterkamer, waar je gezien wordt, is een handig instrument om iets te bereiken.

Belangrijk punt op de agenda was de fusie van de landelijke vereniging en de beroepsorganisatie naar 1IVN. Deze fusie heeft in april 2021 zijn beslag gekregen, ondanks het tegengas uit Overijssel. In december heeft de DLV afscheid genomen van Peter Adema als onze IVN Consulent. In het verleden heeft de provincie besloten het IVN-consulentschap onder te brengen bij Natuur en Milieu Overijssel (NMO). Met de komst van IVN-Overijssel (beroepskrachten) was er een voor afdelingen en leden ongemakkelijke situatie ontstaan, twee heren dienen blijkt in de praktijk lastig. In overleg heeft NMO deze taak overgedragen aan IVN-Overijssel (kantoor in 'Het Klooster' aan de Assendorperstraat). Als afdeling blijven we wel aangesloten bij NMO net als veel andere vrijwilligersorganisaties op het gebied van natuur, duurzaamheid en milieu.

Het nieuwe beleid voor Natuur- en Milieu-Educatie (NME) van de gemeente Zwolle is, na langdurig overleg met de partners van het Zwols Natuur Platform, tot stand gekomen en goedgekeurd door de raad in november 2021. In ieder geval staat Natuur- en Milieu-Educatie nog nadrukkelijker op de kaart en is er meer geld beschikbaar gesteld!

De titel van de beleidsnota is: Zwolle gaat voor groene (blauw)vingers. Eigenlijk is dit verplichte stof voor alle IVN'ers, maar helaas niet op internet terug te vinden. Belangstellenden kunnen de beleidsnota opvragen bij de onze secretaris.

Het contract van 'onze' NME-makelaar Mariken Enserink wordt verlengd.

In het verlengde van deze notitie over NME ligt ook het raadsbesluit om structureel geld beschikbaar te stellen voor het in de benen houden en versterken van de educatieve functie van de Nooterhof. Daardoor wordt een verhuizing van ons van Berkum naar de Nooterhof in de loop van 2022 verwacht.

De vergaderingen van het Natuur Platform Zwolle (NPZ) werden bezocht door onze voorzitter. Regelmatig zijn er gesprekken met ambtenaren en verantwoordelijke wethouders over onderwerpen van maaibeleid tot energietransitie.

De toekomstplannen voor Zwolle en de gevolgen daarvan voor de natuur in brede zin worden gevolgd door leden van de NPZ-werkgroep ruimtelijke ordening. De IVN-voorzitter is betrokken bij het overleg over de Omgevingsvisie van de gemeente Zwolle (o.a. streven naar 4e Economische regio van Nederland), bouwproject aan het Zwarte Water, bouwen op het terrein van de voormalige IJsselcentrale, de geplande nevengeul van de IJssel bij Windesheim en Harculo en op de achtergrond bij de diverse dijkversterkingsprojecten rond Zwolle.

Kenmerk bij al deze projecten is dat er heel veel keuzen gemaakt moeten worden en nooit is de doelstelling in deze projecten verbeteren van de biodiversiteit. Als natuurorganisaties pleiten wij steeds en vooral om eerst een natuurwaardenkaart te maken. Niet alleen op zoek naar rode-lijst-soorten maar ook kijken naar de potenties van een gebied. Er valt geen verantwoorde keuze te maken als je niet weet wat er verloren gaat of als het inzicht in netwerken ontbreekt. De beloften om dat op korte termijn te realiseren zijn er... en nu nog de praktijk. Het blijft een hele strijd om de lange-termijn-belangen van natuur en klimaat in het blikveld te krijgen van ondernemers en bestuurders die (over het algemeen) gaan voor een kortere termijn en een snellere en duidelijkere terugverdientijd.

Onze inzet blijft noodzakelijk, variërend van de vanouds bekende IVN methode met de verhalen van 'zuinig zijn op' en 'kijk eens hoe mooi' tot het, misschien wel tot de tanden toe bewapend, opkomen voor ons 'gemeenschappelijk huis'.

Ledenadministratie - Henriëtte van der Velde

We begonnen het jaar met 389 gewone leden, 17 huisgenoot-leden en 4 ereleden, totaal 410.

In 2020 is de regeling voor het lidmaatschap veranderd: het lidmaatschapsjaar begint op de datum van aanmelding en dus niet op 1 januari. De contributie wordt jaarlijks rond de aanmeldingsdatum geïncasseerd door het Landelijk Bureau IVN.

Dit houdt in, dat mensen die hun lidmaatschap opzeggen, lid blijven tot de aanmeldingsdatum – deze kan liggen in het volgende kalenderjaar. Hierdoor ontstaat in het verslagjaar een verschil tussen leden die opgezegd hebben en leden die daadwerkelijk vertrokken zijn.

In 2021 mochten we 33 nieuwe leden begroeten, waarvan 1 huisgenoot-lid; 2 leden kwamen over van een andere afdeling en 1 lid bleef lid van een andere afdeling en werd bij ons gastlid.

Vertrokken zijn 30 leden, waarvan 2 huisgenoot-leden; 2 leden gingen naar een andere afdeling, 3 leden zijn helaas overleden en 3 leden werden geschrapt wegens wanbetaling. 4 leden hebben opgezegd, terwijl hun lidmaatschap nog doorloopt tot in 2022.

Op 31 december waren er 392 gewone leden, 16 huisgenoot-leden en 4 ereleden, totaal 413.

Verbinding - Inge de Groot

De werkgroep Verbinding is gestart na de eerste digitale Algemene Ledenvergadering, eind 2020. Het doel is: meer verbinding tussen de leden onderling en tussen de leden en de vereniging, te beginnen met de actieve leden/vrijwilligers.

Met de vergaande coronamaatregelen was er wel veel behoefte aan verbinding, maar is het niet gelukt om hier werk van te maken. Tijdens een wandeling in Zandhove hebben we wel wat plannetjes gemaakt. De piketpaaltjes voor 2022.

De werkgroep bestond uit Mirjam Smith, Ine Reinders en Inge de Groot. "Bestond" want begin 2022 hebben Mirjam en Ine om persoonlijke redenen aangegeven niet verder te gaan met dit groepje. Jammer meiden, twee belangrijke inspiratiebronnen minder! Het mag duidelijk zijn dat de werkgroep naarstig op zoek is naar nieuwe bloed.

Bereikmeting 2021

VRIJWILLIGERS

werkgroepleden etc.	142
waarvan geen lid van IVN Zwolle (mogelijk wel van andere IVN afdeling)	54

DEELNEMERS: VOLWASSENEN

aantal excursies	10
aantal deelnemers excursie	121
aantal workshops, cursussen en opleidingen	1
aantal deelnemers workshops etc.	11
aantal open dagen/kraampjes	2
aantal bezoekers open dagen/kraampjes (schatting)	250
aantal onderzoeken (tellingen)	14
deelnemers tellingen	98
aantal online activiteiten (webinars, lezingen, cursussen)	2
aantal deelnemers	109
aantal overige activiteiten	4
aantal deelnemers overige activiteiten	10

DEELNEMERS: JEUGD EN JONGEREN

schoolgerelateerd, primair en BSO

aantal activiteiten	20
aantal deelnemers	598

niet school-gerelateerd

aantal activiteiten	6
aantal deelnemers	231

PR activiteiten

IVNKNNV nieuwsbrief - Hettie ten Klooster

In 2021 zijn 11 nieuwsbrieven verstuurd aan ongeveer 640 emailadressen. Daarvan leest bijna driekwart de nieuwsbrief geheel of gedeeltelijk. 16 % ontvangt de brief maar opent deze niet of nauwelijks. In het najaar zijn de contacten opgeschoond, het is een aandachtspunt om de lijst van ontvangers zo schoon mogelijk te houden.

Ook in 2021 zat corona ons flink dwars, weinig excursies konden doorgaan. Gelukkig konden we een beroep doen op een aantal vast schrijvers van natuurartikelen. Daarvoor heel veel dank. IVN Zwolle is een actieve afdeling, door de corona waren er minder activiteiten. Het is heel prettig dat een maandelijkse nieuwsbrief kan bijdragen aan verbinding. De 'wandelingen' fluisteren positieve geluiden.

In het najaar heeft de huidige redacteur (Hettie ten Klooster) aangegeven te willen stoppen. In december is een oproep geplaatst voor een opvolger. In januari 2022 heeft opvolger Ank Mollema zich gemeld.

De samenwerking met KNNV verloopt goed.

Sociale Media - Roel Suidgeest

Naast de traditionele media, de Nieuwsbrief en de website is IVN Zwolle actief op sociale media om leden en andere belangstellenden te bereiken. We gebruiken Facebook, Twitter en sinds een jaar weer Instagram. We posten aankondigingen van excursies en andere activiteiten, natuurfoto's, berichten over bijzondere momenten zoals seizoenswisselingen, nieuws van andere bronnen enzovoorts.

In 2021 is ons bereik op Facebook verdrievoudigd tot ruim 6.000 personen, waaronder 546 mensen die onze pagina volgen. Het meest populaire bericht ging over de winterzonnewende.

Op Twitter hadden we meer dan 170.000 weergaven. Hier het meest populair was het Jaar van de otter. Instagram houdt geen statistieken bij.

Stands en verkoop - Fenna Westers

In 2021 stonden we (maar) tweemaal met de kraam bij een activiteit.

September: Nazomerfeest in de Nooterhof, ca. 150 bezoekers bij de kraam.

Oktober: Najaarstuinmarkt VELT in de Kas van Kaat, ca. 100 bezoekers bij de kraam.

Vrijwilligers die incidenteel wat doen: Greet Meima, Ine Reinders en Annet van der Wal.

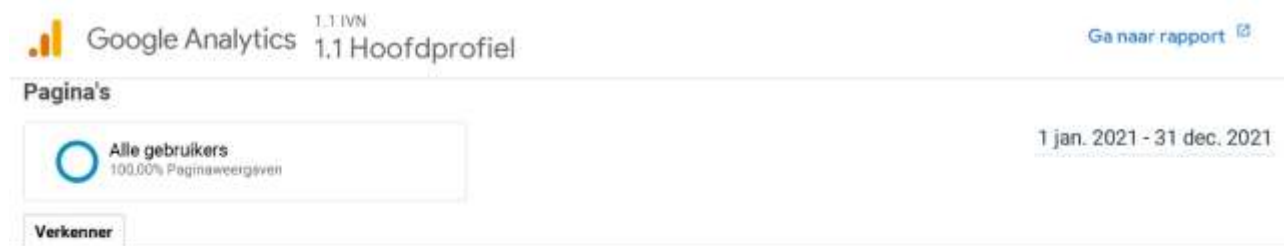
Coördinator: Fenna Westers.

Zwolsch Natuur Tijdschrift - vacature

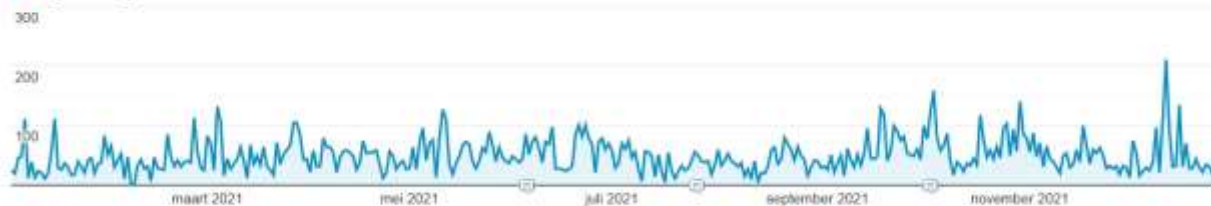
Het ZNT, het gezamenlijke ledenblad van KNNV Zwolle en IVN Zwolle, verscheen dit jaar drie keer: in januari de vertraagde uitgave 2020 nr. 2, in augustus uitgave 2021 nr. 1 en in november 2021 nr. 2.

Begin januari is Wietske Prummel gestopt met haar redactie-activiteiten. Meerdere oproepen voor redactieleden vanuit IVN Zwolle hadden helaas geen resultaat. Daardoor is op moment van schrijven de functie van redactielid/coördinator namens IVN nog steeds vacant.

Website - Wim Knol

Paginaweergaven

Deze gegevens zijn gefilterd met de volgende filterexpressie: Zwolle

Pagina	Paginaweergaven	Unieke paginaweergaven	Gem. tijd op pagina	Instappunten	Bouncepercentage	Uitstappercentage	Pagina waarde
	18.065 % van totaal: 0,24% (7.473.434)	14.033 % van totaal: 0,24% (5.921.982)	00:00:49 Gem. voor dataweergave: 00:01:01 (-20,20%)	4.405 % van totaal: 0,16% (2.806.227)	53,51% Gem. voor dataweergave: 65,19% (-17,92%)	27,09% Gem. voor dataweergave: 37,55% (-27,85%)	<€ 0,01 % van totaal: 0,40% (€ 0,70)
1. www.ivn.nl/afdeling/zwolle	2.641 (14,62%)	1.836 (13,08%)	00:00:30	1.110 (25,20%)	26,65%	20,71%	€ 0,00 (0,00%)
2. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/activiteiten	1.405 (7,78%)	895 (6,38%)	00:00:22	193 (4,38%)	26,42%	13,45%	€ 0,00 (0,00%)
3. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/ons-aanbod	733 (4,06%)	510 (3,63%)	00:00:18	40 (0,91%)	31,71%	8,19%	€ 0,00 (0,00%)
4. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/cursussen-0	603 (3,34%)	483 (3,44%)	00:01:39	174 (3,95%)	62,64%	37,65%	€ 0,00 (0,00%)
5. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/route-app-wan-delen-in-overijssel	488 (2,70%)	438 (3,12%)	00:01:23	423 (9,60%)	78,01%	77,46%	€ 0,00 (0,00%)
6. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/excursies	406 (2,25%)	308 (2,19%)	00:00:34	119 (2,70%)	30,25%	22,66%	€ 0,00 (0,00%)
7. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/activiteiten/ivn-klimaatcursus-in-zwolle	353 (1,95%)	267 (1,90%)	00:00:24	79 (1,79%)	25,32%	14,73%	€ 0,00 (0,00%)
8. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/over-zwolle	322 (1,78%)	246 (1,75%)	00:00:29	14 (0,32%)	28,57%	10,56%	€ 0,00 (0,00%)
9. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/ivn-klimaatcursus-in-zwolle	318 (1,76%)	291 (2,07%)	00:01:56	62 (1,41%)	83,87%	47,48%	€ 0,00 (0,00%)
10. www.ivn.nl/afdeling/zwolle/nieuws	280 (1,55%)	241 (1,72%)	00:00:45	67 (1,52%)	73,13%	30,71%	€ 0,00 (0,00%)

Rij 1 - 10 van 925

(Cijfers ontvangen van het Landelijk Bureau)

Nationale Buitenlesdag 2021: Botanisch Stoepkrijten

(tekst Henriëtte van der Velde, foto's Mariken Enserink)

Op dinsdag 13 april was het Nationale Buitenlesdag, georganiseerd door IVN en Jantje Beton. Meerdere basisscholen in Zwolle deden mee.

IVN-Natuurgids Ria Bos assisteerde bij De Grote Natuurles op basisschool De Schatgraver in Zwolle-Zuid: met groep 6 ging ze Botanisch Stoepkrijten. Als voorbereiding had Ria uit haar eigen tuin plantjes verzameld en met grote labels er aan op het schoolplein klaargelegd. Hoe mooi de foto's op de zoekkaarten ook zijn, er gaat niets boven echte plantjes om ze goed te herkennen!

De kinderen gingen enthousiast in kleine groepjes op zoek in de buurt rondom de school en gaven heel veel stoeplantjes hun naam. Ze waren ook zeer geboeid door de uitleg over de gevonden plantjes van Ria, die van groepje naar groepje ging.

Intussen werden de juf Ingrid en Mariken Enserink (NME-makelaar) geïnterviewd door de pers. Dit leverde een hoop publiciteit op voor de Natuur- en Milieu Educatie in Zwolle!

<https://www.deswollenaer.nl/nieuws/algemeen/232579/kinderen-van-de-schatgraver-zoeken-waardevolle-stoeplantjes>

<https://www.weblogzwolle.nl/nieuws/94838>

www.zwollezuidnieuws.nl/1248-nationale-buitenlesdag-op-scholen-zwolle-zuid

<https://www.rtvfocuszwolle.nl/buitenlesdag-kinderen-de-schatgraver-ontdekken-waardevolle-stoeplantjes-op-het-schoolplein/amp/>

Natuurgidsenopleiding (NGO) - Alfred van der Burgh

Op zondag 31 oktober zijn we met ongeveer 20 cursisten van de lichte 2019-2020, mentoren en cursusteamliden naar het Lauwersmeer geweest in het kader van nascholing.

Verder is de werkgroep NGO momenteel in ruste en heeft Renée Cornelis wegens persoonlijke omstandigheden het coördinatorschap overgedragen aan Alfred van der Burgh.

Over enige tijd gaan we met een soort denktank brainstormen over hoe en wanneer er een nieuwe NGO kan worden opgestart. Vervolgens zullen we mensen bij elkaar roepen die daarin eventueel een rol kunnen/willen spelen.

Scharrelkidskursus - Henriette Maan

In juli en oktober verzorgden Marlène Vaessen, Ria Bos en Henriette Maan cursusochtenden voor alle medewerkers van de BSO De Groene Helden. Zij hebben niet voor niets de naam Groen, want zij beschikken over twee uitgebreide groene locaties in Nieuwleusen en Balkbrug. Bovendien zijn de leid(st)ers al heel erg gericht op natuur en doen ze alles buiten. Wat moesten we ze nog leren? In het vooroverleg bleek dat ze zowel meer activiteiten met als ook meer kennis over alles wat groeit en bloeit wilden opdoen. Daar wisten wij IVN'ers wel raad mee en zo werkten we intensief twee zaterdagochtenden met hen. Ze waren enthousiast. Dat blijkt ook uit het volgende verslag van de leiding van de Groene Helden dat deels in het tijdschrift Mens en Natuur verscheen:

'In seizoensgebonden workshops leerden we hoe we met de kinderen de zintuigen nog beter kunnen inzetten. Leerden we verbanden te leggen tussen verschillende elementen die we waarnemen in de natuur. Door zelf te doen zijn drempels verlaagd. Door aanvullende kennis is ons inzicht vergroot en beleving verdiept. Met nieuwe materialen, werkvormen en spellen zijn de mogelijkheden verbreed.

Met deze nieuwverworven kennis, inzicht, ervaring en materialen zullen we in de toekomst onze naam nog meer inhoud geven en waar maken. Want het voelen en ervaren van je verbinding met de natuur, je omgeving en jezelf geeft ruimte om vol te leven.'

Als beloning kregen we een heerlijke lunch, met veel "groen" aan lange tafels buiten. In 2022 willen ze nog een keer een cursusdag met een lente programma. En ook andere BSO's hebben alweer verzoeken ingediend. Via het Scharrelkidsfonds hebben we nog € 400 subsidie gekregen waar zij materialen voor gekocht hebben.

Verder is er nog een aanvraag geweest van het kinderdagverblijf PI in Zwolle. Daar hebben we in het najaar een workshop gegeven voor een ouderavond. Dit hebben Inge de Groot, Mirjam Smith en Marlène Vaessen. De ouders mochten allerlei proefjes doen en natuur ervaren, wat erg positief ontvangen werd.

In 2020 was begonnen met een lessenreeks voor de opleiding Pedagogisch Medewerker aan het Deltion MBO. De enthousiaste leerlingen zouden net praktijkervaring opdoen op basisscholen, toen corona alles stopzette. In 2021 is steeds afgewacht of de lessenreeks weer opgepakt kon worden, dit was helaas niet het geval. De hoop is gevestigd op 2022.

Henriette Maan heeft het coördinatorschap van de Scharrelkids cursus in december overgedragen aan Marlène Vaessen, de activiteiten binnen Deltion worden gecoördineerd door Ria Bos.

'Scharrelkids cursus' is een verwarrende naam: de activiteiten voor kinderen worden georganiseerd onder de naam 'Scharrelkids' en de 'Scharrelkids cursus' is bedoeld als een cursus om jeugd te begeleiden bij natuureducatie. Daaronder valt bij IVN Zwolle een breed scala aan cursussen voor diverse doelgroepen, variërend van een groepje enthousiaste ouders tot kinderopvangmedewerkers en pedagogisch medewerkers in opleiding. Het bestuur van IVN Zwolle heeft besloten de 'train de trainer'-activiteiten in het vervolg te benoemen tot opleidingen – deelnemers ontvangen na afloop een certificaat.

Excursies - Ine Reinders

Excursies Leemkule - Henriette Maan

Voor de gasten van vakantiepark de Leemkule in Hattern zijn vier zomerexcursies verzorgd. Gemiddeld waren er 14 deelnemers, onder wie bijna de helft kinderen.

Om de mensen bewust te maken van de bedreigingen van natuur en de waarde van in dit geval bos, stoppen we altijd bij de witte paaltjes waar we echt het bos in gaan. Na een korte inleiding vertellen we dat ze moeten betalen, zoals je ook voor waardevolle dingen als een museum moet betalen...iedereen schrikt...ze hebben geen geld meegenomen. Maar dat hoeft ook niet, we vragen iedereen om iets bijzonders te zoeken en van deze "toegangsk kaartjes" maken we dan een natuurschilderij op de grond. Soms bestaat de betaling uit een bosquiz. Daarna gaan we al speurend op stap en ontdekken bosbessen, kriebelbeestjes, paddenstoelen, gallen, wildwissels enz. Aan het bladbingo doet ook iedereen ijverig mee.

Door deze excursies krijgen de gasten echt meer oog voor hun omgeving, waar ze de rest van hun verblijf en wellicht later ook, plezier van hebben.

Fotogroep - Hettie ten Klooster

De fotogroep is opgericht in 2020 met het doel om er samen regelmatig op uit te trekken naar fotogenieke plekken om natuurfoto's te maken, en deze dan later met elkaar te bespreken.

De fotogroep heeft ook in 2021 de beperkingen van covid danig ondervonden. Door de lockdown en de beperking om buiten te zijn in groepjes van maximaal twee personen, zijn we in het voorjaar en de zomer niet bij elkaar geweest.

De hobby waar we zoveel plezier aan hebben kon eindelijk weer worden opgestart in het najaar.

De doelstelling om van elkaar te leren, door gezamenlijk de gemaakte foto's te bespreken, is nog niet uit de verf gekomen.

De groep is inmiddels uitgebreid tot het maximaal aantal: 10 fotografen.

18 september waren we bij het Junner Koeland, gemeente Ommen.

Thema: landschap, jeneverbessen, vechtanjer, blauwe knoop.

Aanwezig 6 fotografen.

24 oktober: IJsselvliedt, Wezep.

Thema: herfstkleuren, paddenstoelen, lijnen in landschap.

Aanwezig 5 fotografen.

20 november: De Horte, Dalfsen

Thema: herfstkleuren, paddenstoelen, patronen.

Aanwezig 5 fotografen.

18 december: Reestdal, Oud Avereest

Thema: winter, water, lijnen in het landschap, reflectie

Aanwezig 5 fotografen.

De gemaakte foto's worden geplaatst in een besloten groep op Ons IVN.

Hettie en Marlène hebben een fotocollage gemaakt voor een nieuwjaarswens die gepubliceerd is op de Facebookpagina van IVN Zwolle.

In de toekomst zullen ook foto's gemaakt worden van IVN-activiteiten en voor de beeldbank van IVN Zwolle op Flickr, te gebruiken voor PR-activiteiten van IVN Zwolle.

Groen voor ouderen - Uka Dijkstra

De werkgroep Groen voor Ouderen heeft in 2021 wegens de coronamaatregelen geen activiteiten georganiseerd. Wel is er contact gehouden met de locaties.

Insecten en Vlinders - Martin Wolters

Ook bij onze werkgroep heeft Corona opnieuw roet in het eten gegooit. Verschillende activiteiten moesten we afblazen, met name de binnen-activiteiten. Maar ook hebben we niet stil gezeten en zijn er zelfs belangrijke dingen bereikt.

Wat is er niet doorgegaan:

- De Insectencursus in het voorjaar is uitgesteld naar 2022.
- De Insecten studieavonden in Berkum
- Cursus digitaal waarnemen

Wat ging er wél door?

- Meerdere Corona-proof besloten werkgroep-excursies:
  - Zandhove, 26 juni, 11 deelnemers
  - Algemene Veen Hattem, 18 juli, 8 deelnemers
  - Westerveldse bos, 1 en 8 augustus, ca. 8 deelnemers
  - Tichelgaten Windesheim, 21 augustus, 9 deelnemers
  - Soeslo, 26 augustus, 3 deelnemers, onder de vlag van het IVN.
  - Vreugderijkerwaard, 4 september, 17 deelnemers
- Vervolg van de inventarisatie gentiaanblauwtje op het Luttenbergerven; helaas maar 1 keer! Hopelijk gaan we volgend jaar een afrondend onderzoek doen.
- Eind 2020 zijn we met de gemeente Zwolle, ROVA en de Bijenvereniging Zwolle betrokken geraakt bij de Maaipilot Biodiversiteit. We hebben daarbij aangegeven dat de manier van monitoren het beste werkt als we via de meetnet methodiek van de Vlinderstichting gedaan zou worden.

Er zijn 5 pilotlocaties geselecteerd waarop wij hommels en vlinders op een gestandaardiseerde manier tellen. Als werkgroep konden we dit natuurlijk niet allemaal zelf, en daarom zijn we mensen gaan werven, waarbij tot onze verbazing en vreugde zich een grote groep mensen heeft aangemeld. Samen zo'n 25 mensen!

Vervolgens werden routes uitgezet op de pilotlocaties: Bikkenrade, Schellerpark, AA landen Noord en Zuid, het Hooge Laar, en bij de Voorsterbrug.

Afgelopen seizoen zijn deze routes voor het eerst geteld. Niet overal even succesvol, vooral omdat we door Corona geen fatsoenlijke training en begeleiding hebben kunnen organiseren zijn met name hommeltellers afgehaakt, maar ook waren enkelen wegens privé redenen genoodzaakt af te haken.

Het is de bedoeling dat we de komende 4 jaren in ieder geval nog doorgaan met deze monitoring, en gaan we in 2022 opnieuw werven en training aan te bieden.

- Ook zijn er twee nieuwe routes voor Vlinders en Hommels gestart in het Oldenelerpark en op de Oude Mars. Dit worden wellicht in 2022 of 2023 ook pilotlocaties.
  - De bestaande vlindermonitoringsroutes in de Nooterhof, Vitenstuin, Vreugderijkerwaard, Soeslo en Luttenbergerven zijn ook weer geteld. Zo alles bij elkaar hebben we dus een mooie grote actieve groep vlinder- en hommeltellers.
  - Het tellen van Sleedoornpage-eitjes gaat onverminderd door. Ook hebben we omtrent dit onderwerp al lange tijd veel contact met gemeente en ROVA. Dat contact leidde er uiteindelijk toe dat de gemeente en ROVA zijn gaan werken aan een beheerplan voor de sleedoorn. Dit is inmiddels gereed en uitgebreid besproken met de Vlinderstichting en ons, en zal binnenkort officieel gepresenteerd worden. Dit zal dan gedaan worden door Kars Veling van de Vlinderstichting en Silvio Lindhout van onze werkgroep
- Het aantal vrijwilligers om te tellen neemt ook elk jaar weer toe. Nu de eitjes nog! Dit jaar

(2021) was een jaar waarin de populatie stabiel was, maar wel aan het verschuiven was binnen Zwolle.

- Meerdere nachtvlindertellingen zijn gedaan in de stadsbossen en Park de Nooterhof. Daarnaast is Zwolle net als bij de dagvlinders steeds meer nachtvlindertellers rijker. Dit is mede te danken aan de LedEmmers van de Vlinderstichting, die het een stuk makkelijker maken om nachtvlinders gewoon in de achtertuin te inventariseren. In 2021 zijn in Zwolle meer dan 560 verschillende soorten nachtvlinders gezien!
Daarvan zijn zo'n 25 soorten nog -volgens de gegevens op waarneming.nl- nooit eerder in onze gemeente gezien. Enkele bijzondere (nieuwe) soorten van dit jaar zijn de populierenwespvlinder, klein kokerbeertje, bliksemlichtmot, zwarte heksenkruidmot, beukenbladsnijdermot en het moerasduiveltje.
We zijn heel benieuwd welke mooie vondsten 2022 ons te bieden heeft.

Verder is Alfred van der Burgh teruggetreden als coördinator. Eindverantwoordelijke en aanspreekpunt is nu Martin Wolters. Daarnaast hebben we versterking gekregen van Elisabeth Voogt en Silvio Lindhout. Als ecologen brengen ze een hoop kennis en ervaring in!

De maillijst van mensen in Zwolle e.o. die geïnteresseerd zijn in insecten bevat momenteel 98 adressen. De Facebook pagina heeft inmiddels zo'n 300 volgers.

Elisabeth Voogt
Silvio Lindhout
Alfred van der Burgh
Martin Wolters

Klimaat: Steenbreek - Harry Wendt

De werkgroep Steenbreek heeft in 2021 nog één keer een subsidie toegekend voor het vervangen van stoeptegels door groen. Verder waren er geen activiteiten en de coördinator heeft te kennen gegeven de werkzaamheden neer te leggen.

Het bestuur heeft besloten de werkgroep op te heffen en de activiteiten van deze werkgroep onder te brengen bij een nieuwe werkgroep Klimaat, die ondermeer de Klimaatcursus organiseert.

Klimaatcursus De Groene Verandering - Inge de Groot

Datum : Van 4 november t/m 18 december 2021

Cursusteam : Hans de Jong, Inge de Groot

Cursisten

Met 11 cursisten zijn we de cursus begonnen. Acht cursisten hebben hem afgerond. Drie cursisten hebben de cursus voortijdig beëindigd. Voor twee cursisten was de combinatie met het werk de belangrijkste reden om te stoppen. Voor één cursist was de bijeenkomst over story telling aanleiding om de cursus te beëindigen.

Theorieavonden

3 fysieke bijeenkomsten (1 t/m 3), 3 bijeenkomsten online (4 t/m 6)

1. systeem aarde
2. invloed van de mens op het klimaat
3. invloed van het klimaat op de mens
storytelling, met als gastspreker Jaap van Driezum
4. systeemverandering
introdunctie actieplan
5. actieplannen, met als gastspreker Ryan Hoekman (Klimaat Actief)
6. presentatie actieplannen
evaluatie

Excursies

1. Zwolle aan zee, met medewerking van Gerard Derkman
2. Burgerinitiatief: 50 Tinten groen Assendorp, met medewerking van Adriaan Mosterman en een bezoek aan het Earthship in de Nooterhof.
3. Burgerinitiatief: Energiek Wipstrik, met medewerking van Luuk (Energiek Wipstrik) en een bezoek aan een jaren 30 huis dat recent van het gas af is.

Vervolg

Op donderdag 7 april 2022 sluiten we de klimaatcursus af met een bijeenkomst waarin het thema "Waar sta je nu? centraal staat. De avond moet nog verder vorm gegeven worden.

Ervaringen

Voor de een was de cursus te theoretisch, voor de ander mocht er nog wel meer theorie aangeboden worden. Het maken van een eigen actieplan werd over het algemeen als positief ervaren. De actieplannen richtten zich vooral op de eigen omgeving, zoals dagje zonder vlees, minder zuivel, hemelwater afkoppelen, afval verminderen.

“Natuur = 'n feestje” Kindergroep Meppel - Marlène Vaessen

Vrijwilligers: Peter Mol (werkzaam bij IVN Overijssel), Melanie van der Linden, Berry Wognum, Ina Renkema (vanaf het najaar) en Marlène Vaessen.

Na een moeilijke start en 2 periodes van lockdown vanwege de Coronapandemie hebben we toch nog een paar activiteiten kunnen doen.

25-4	Landgoed Dickninge, thema bloemen	24 kinderen
29-5	Zwarte Dennen, thema waterbeestjes	21 kinderen
26-9	Park Meppel, thema bodembeestjes	24 kinderen
30-10	Nacht van de nacht, beleeftocht	141 deelnemers

In totaal hebben we met 4 excursies 210 mensen bereikt.

De kinderen verdelen we telkens over 2 groepen, een in de ochtend en een in de middag op de laatste zondag van de maand. Als bijdrage vragen we € 3 voor de kinderfeestjes. Wat een leuke bijkomstigheid is, is dat ouders dan ondertussen ook geïnteresseerd zijn en de natuur in gaan.

Voor de Nacht van de Nacht hebben we van de gemeente Meppel € 500 subsidie gekregen.

Het was een postentocht, waar we allerlei activiteiten hadden uitgezet met medewerking van Steenuilengroep Zuidwest Drenthe, een fotografe, een coach mindfulness, circusgroep Okidoki Meppel en andere vrijwilligers. Helaas regende het de hele avond, maar ondanks dat werd het nog een succes. Inschrijving ging aan de hand van tijdsloten.

Vanwege het beperkte aantal vrijwilligers, zijn we in het najaar een jeugdbegeleiderscursus gestart. Dit was in samenwerking met IVN Hoozevee en IVN Westerveld. De cursus bestond uit 8 bijeenkomsten, in de omgeving van Meppel. Uiteindelijk hebben 10 mensen hun certificaat gehaald. Er is subsidie voor aangevraagd via de provincie Drenthe en zo hebben we zonder kosten de cursus kunnen geven. Dit ging via IVN Hoozevee.

De docenten waren: Frits Wester (IVN Westerveld), Peter van Dam en Marlène Vaessen.

Uiteindelijk is de afsluiting in november geweest en heeft er één vrijwilliger zich bij ons groepje aangesloten. De meesten woonden in de omgeving van Westerveld (Drenthe) en gaan daar aan de slag.

Oerschool - Gerda Revenberg

De werkgroep Oerschool bestond in 2021 uit 9 begeleiders: Bas Heijns, Bertina Heijns, Luuk Reurink, Manon Nijhuis, Marianne Vocking, Peter Auke Nicolaij, Piet de Jong, Jaap Kaspers en 2 aspirant-begeleiders: Hiljan de Leeuw en Mander Smits (16 +)
Coördinator: Gerda Revenberg.

Deelnemers in het 7^e seizoen (2020-2021): 7 jongens en 2 meisjes.

Opzet van de Oerschool: Maandelijks is er een bijeenkomst voor jongeren van 12-16 jaar van 10-13 uur bij wijkboerderij de Klooienberg in Zwolle. De deelnemers worden lid voor een schooljaar (9x).

Ons programma is geïnspireerd op de Oertijd. Wij bouwen steeds een oerkamp van een tarp, banken met schapenvachten en een vuurplaats. Liefst in de uiterwaarden, vaak ook naast de wijkboerderij. Bij kou en slecht weer kunnen we de boerderij en BSO gebruiken.

We maken elke keer een oerlunch om de ochtend af te sluiten.

Als afsluiting van het seizoen gaan we jaarlijks een nacht overnachten in de prehistorisch nederzetting in Lelystad.

De Oerschool heeft niet plaatsgevonden in januari, februari, maart, april en mei i.v.m. met corona. Ook het kamp in de prehistorische nederzetting kon helaas niet doorgaan.

26 juni zijn we toch bij elkaar gekomen op een zonnige zaterdag in de uiterwaarden. Het was goed om elkaar weer te zien. We hebben vlierpannenkoeken gebakken, met pijl en boog geschoten en amuletten gemaakt. Maar het leukste was het weer bijkletsen met elkaar.

Na de zomervakantie konden we starten met het achtste seizoen van de Oerschool.

De jongerengroep van vorig seizoen ging, met een uitzondering, in zijn geheel door en als aanvulling twee nieuwe jongens. Ook een nieuwe begeleider: Jaap Kaspers (natuurgids) kwam het team versterken.

2 oktober was de eerste zaterdag: kennismakingsspel: 'Moord in de Oertijd', zelf brood deeg maken, 'Oertella' maken van hazelnoten, kruidenboter maken, vuurmaakinstructie.

30 oktober: Onderhoud/snoeien van de wilgenhut in de uiterwaarden. Met hulp van wilgenman Bob Ratstake uit Dalfsen en gereedschap van Landschap Overijssel. Hard werken maar erg leuk om te doen. Lunch: pompoensoep.

Helaas vielen de maanden november en december weer uit door een toename van het aantal coronabesmettingen.

Naast de Oerschool organiseren we jaarlijks een gezinsmiddag voor basisschoolkinderen: "Oer is Stoer" met prehistorische activiteiten. Ook deze moesten we dit jaar annuleren.

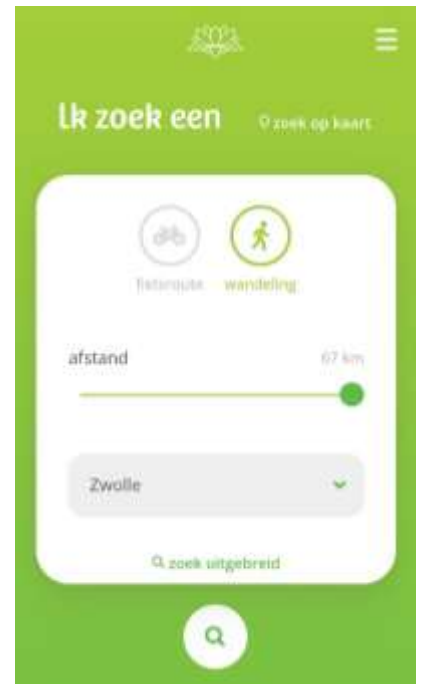

Route-app - Renée Cornelis

Nadat IVN Zwolle in 2020 is aangesloten bij de gratis te downloaden app 'IVN Routes', is in de loop van 2021 een heuse werkgroep met 8 IVN leden ontstaan die routes rond Zwolle ontwikkelt en invoert.

Door privé omstandigheden van de coördinator zijn er dit jaar geen nieuwe routes ingevoerd in de app. Toch is er van alles gebeurd:

- In het begin van het jaar is de ingevoerde route in het Engelse Werk getest en online gepubliceerd in de app.
- Er is een fietsroute langs de IJssel ontwikkeld voor de app. Deze is deels ook al ingevoerd.
- Twee bestaande routes bij de Wiesenbergse Kolk en het Algemene Veen in Hattem zijn bijgewerkt en geschikt gemaakt voor gebruik in de app.
- Een route op de Wezepsche heide, die oorspronkelijk is uitgezet door Vitens, is bijgewerkt en aangepast voor invoer in de app.
- Er zijn plannen gemaakt voor een route in Windesheim en een route in Heerde.

De statistieken van 2021 voor de twee routes beschikbaar in de app:

Engelse werk: vesting, wandelpark en waterwinning

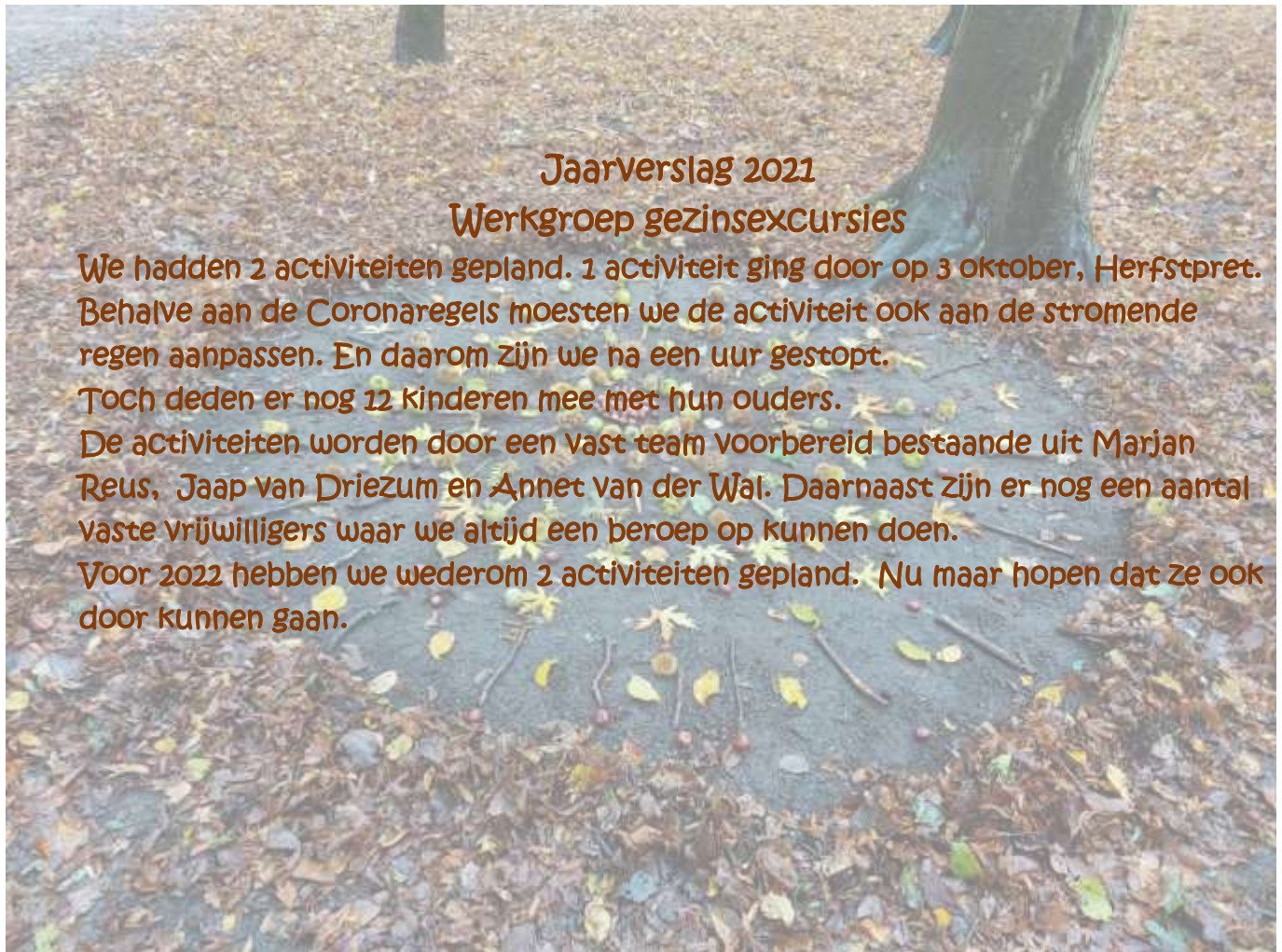
Deze is 373x gedownload en de informatie bij de routepunten is gemiddeld 79x bekeken.

Cultuurhistorie en natuur landgoed Soeslo

Deze is 112x gedownload in 2021. De informatiepunten zijn gemiddeld 30x bekeken.

Scharrelkids Gezinsexcursies - Annet van der Wal

Jaarverslag 2021

Werkgroep gezinsexcursies

We hadden 2 activiteiten gepland. 1 activiteit ging door op 3 oktober, Herfstpret. Behalve aan de Coronaregels moesten we de activiteit ook aan de stromende regen aanpassen. En daarom zijn we na een uur gestopt.

Toch deden er nog 12 kinderen mee met hun ouders.

De activiteiten worden door een vast team voorbereid bestaande uit Marjan Reus, Jaap van Driezum en Annet van der Wal. Daarnaast zijn er nog een aantal vaste vrijwilligers waar we altijd een beroep op kunnen doen.

Voor 2022 hebben we wederom 2 activiteiten gepland. Nu maar hopen dat ze ook door kunnen gaan.

Scharrelkids Groendoeners - vacature

Wegens Corona hebben er dit jaar geen activiteiten plaatsgevonden.

Harry Wendt (coördinator) en Maartje Wessels-Wouda zijn gestopt met het organiseren van activiteiten voor de Groendoeners (8 – 12 jarigen) en de Slootjesdagen, zodat er nu geen werkgroep meer is. Wie neemt deze taak op zich?

Veldlessen Vechterweerd - Ankie van Leeuwen

Organisatoren: Ankie van Leeuwen, Ine Reinders en Annet van der Wal.

Hoezo kun je in tijden van corona niet zo veel doen? En ja, dit volgende gaat echt over het jaar 2021. Met in achtname van de corona voorschriften hebben we de lessen aan kunnen bieden. We hebben **598 leerlingen** mogen ontvangen in Vechterweerd!!! (In 2018 waren dat er 615 en in 2019 672). Naast deze leerlingen kwamen ook ruim 150 volwassen begeleiders mee. Ook zij worden een ochtend of middag ondergedompeld in de mooie natuur van Vechterweerd.

Afgelopen jaar was er dus een grote belangstelling voor de veldlessen. We hebben zelfs 14 scholen op een wachtlijst moeten plaatsen voor het komende seizoen.

De beperkende factor voor het aanbieden van nog meer lessen is de beschikbaarheid van gidsen/vrijwilligers. Is het moeilijk om een veldles te begeleiden? Nee. Van een begeleider van de veldlessen wordt niet verwacht dat deze persoon alle planten/vogels/waterdiertjes bij naam kent. Het is vooral belangrijk om liefde te hebben voor de natuur, kinderen te leren kijken naar de natuur en kinderen te begeleiden naar hun opdrachten toe.

We hadden ook nog een hele bijzondere bezoeker dit jaar: een lepelaar.

Na een les worden de impressies via de email met elkaar gedeeld. Hier volgen enkele van deze kleine verhaaltjes.

De weergoden hebben het vandaag goed met ons voor. Twintig leerlingen van groep 7 van de Campherbeekschool uit Zwolle hebben samen met hun juf en begeleiders een heerlijke middag en gaan op ontdekkingstoer.

Het is een enthousiaste en sociale groep leerlingen, het ene groepje is wat leergieriger dan het andere. Maar allemaal vinden ze het heerlijk.

Bij het waterdiertjes zoeken wordt een bierpje 'gevangen', een klein visje dat een voorkeur heeft voor ondiep stromend water met voldoende dekking om te schuilen. Ze kunnen 20cm groot worden. Ze lijken op de grote modderkruiper.

Er zijn veel kikkervisjes en een bijzondere vangst van een waterscorpioen.

Favoriet is het parfum maken van onder andere de bloeiende planten: ereprijs, ooievaarsbek, boterbloem. De parfums gaan in zakjes mee naar huis.

Het observeren van de kudde galloways vinden de kinderen altijd indrukwekkend zeker met de jonge kalfjes erbij. We zien nog een voorbijschietende haas en snel en wendbare visdiefjes.

Bij het grondboren boren tot en met het grondwater. Om de beurt wordt flink geboord waar wat kracht bij nodig is. Dat lukt de meiden allemaal.

Vandaag zijn we het veld in geweest met een klein klasje van de Twijn (school voor speciaal onderwijs). De weergoden waren ons redelijk goed gezind. We hebben slechts één pittige bui gehad van een dikke 5 minuten. De kinderen waren heel enthousiast, maar beperkt in hun fysieke mogelijkheden. We hebben alle opdrachten in de buurt van de hooisluur neergezet. De kinderen hebben dan echter geen idee van het gebied. Dus zijn we eerst met zijn allen naar boven op de dijk gelopen om ze iets van de omgeving te laten zien, de Vecht, de stuw, de vistrap en de sluis. Op weg daar naar toe hebben ze allemaal de lepelaar kunnen zien.

Waterdiertjes was de grote favoriet. Ze hebben kikkervisjes en slakjes gevangen. Er is parfum gemaakt, water gezuiverd, in de grond geboord en Galloways gekeken. Ze genoten ook al van het gewoon buiten zijn en lopen in dit gebied. Ze hebben ooievaars gezien en 5 pullen met hun ouders!?

Ook de observatiekast met de bijen en het insectenhotel kregen de volle aandacht.

Om een voorbeeld te geven van de beperkte hoeveelheid energie. Er was een jongen bij, die maar 2 uur per week naar school komt vanwege bovenstaande redenen en voorzichtigheid i.v.m. corona. Hij wilde dit meemaken.

EEN KOLFJE NAAR ONS HAND

s Ochtends nog vage nevels over de velden. Een zon die steeds meer aan kracht won en een gouden licht verspreidde. Een fijne klas, meester had zijn ploeg snel bij elkaar. Animo genoeg. En kennis ook! Hoeveel pootjes heeft dit beestje; heeft het vleugels, voelsprietten, is zijn lichaampje hard of zacht, hoeveel vleugeltjes? Zit eens stil beestje! Het was een Evenwichtskolfje. De halters van dit insect worden ook wel kolfjes genoemd. De vleugels hebben een functie bij het evenwicht.

In de sloot werd een vis gevangen, een kikkervis met een staart. Straks gaat de staart weg en dan wordt het een kikker. Nu heeft hij nog kieuwtjes, waar hij mee ademt. Straks heeft hij longetjes. Zit er nog wat in het zeewier? Je moet wel heel diep gaan. Er wordt nog een klein monster gevangen met allemaal haren (bekdraden). Lekker griezelen. Ook bij de bloedzuiger, pas op! hij drinkt je leeg!

Prachtige de mooi spinnenwebben met de dauw erop.

Om half 10 kwam de klas uit Zwolle en ook de zon. De kinderen waren de auto nog niet uit of vroegen: waar zijn de galloways?

Een prachtige ochtend met een enthousiaste leerkracht en kinderen.

Meester had een klein modderkruipertje gevangen. Hij was zo blij als een kind.

Meester heeft van alle groepjes bij de galloways foto's gemaakt. De actieve meester liep van hot naar her.

Nog verschillende uitspraken en kreten van de kinderen:

- Ik heb een kikker gevangen
- Een dode vogel gevonden (sporen zoeken) deze is meegenomen naar school om aan de klassen te laten zien.
- Raad eens hoeveel cm grond wij hebben geboord? 80 cm (bodem boren)
- We hebben ijzer bij de grondboring gevonden
- Het water smaakt goor (drinkwateronderzoek)
- Gaaf de galloways
- Fijn dat wij de loepjes de hele morgen mogen gebruiken

HOOIWAGEN OP 1 POOT

Een groot aantal Galloways rende dwars over het pad juist toen de kinderen er aan kwamen. Spannend begin!

Wij zijn hier te gast, wist een meisje, ze vond het wel een beetje eng.

De groep uit Dalfts en had net bij school een nieuw groen schoolplein geopend.

Een fijne sfeer, met veel aandacht voor de dieren, klein en groot: een klein insect was in het hart van een paardenbloem aan het knabbelen. Een muizenholletje; een plek met plat gras en haren waar een Galloway had gelegen ; een Geelgerande watertor; een vlieg en een wants die op dieet is geweest. Een jongen laat vol trots een hele insectenverzameling zien. Vanochtend gevangen.

Als uitsmijter: een hooiwagen die balanceert op 1 poot.

En toen begonnen de Grote Regens.

Snel naar de hooischoor. Het licht ging uit en het verhaal begon...

Daarna werden er vragen gesteld, die met het opsteken van een groen (goed) en rood (fout) kaartje konden worden beantwoord. Dat liep prima.

De lessen gaan bijna altijd door zoals uit bovenstaande te lezen is. Kinderen mopperen niet over een buitje. Als het heel slecht is trekken we ons terug in de hooischoor voor een alternatief programma.

Mocht je belangstelling hebben om ons te komen helpen of een keer mee te lopen, kijk op de site:

[Veldlessen Vechterweerd voor basisscholen | IVN](#) of mail veldlessen@ivnzwolle.nl

Vogelzangcursus - Ine Reinders

VOGELZANGWERKGROEP IVN Zwolle

JAARVERSLAG 2021

1e kwartaal '21:

Alles voorbereid voor de vogelzangcursus
én alles afgeblazen

4e kwartaal '21:

Gidsen Zoomvergadering
Vorbereidingen voor '22

én in 2022:

kan de vogelzangcursus
weer doorgaan!!

Wilde Plantencursus - Marlène Vaessen

Vrijwilligers: Brunhilde Reicher en Marlène Vaessen

Dit jaar zou voor de 29e keer de Wilde Plantencursus worden gegeven.

Vanwege de lockdown van de coronapandemie tijdens het voorjaar hebben we net als in het jaar 2020 de cursus moeten afzeggen.

We hebben de cursisten van het jaar ervoor wel gemeld dat er misschien nog een enkele excursie aangeboden zou worden, als de omstandigheden daar geschikt voor zouden worden.

Dit hebben we gedaan op 31 juli, één excursie naar de Vreugderijkerwaard. Men was daar erg blij om en we hadden binnen de kortste keren de groep vol, 20 personen.

Dit heeft nog € 60 opgebracht.